

ність в середньому підвищувалась у сорту Елегія миронівська на 0,27–0,31 т/га, а у сорту Сімкода миронівська на 0,20– 0,25 т/га. Деяко менші результати було отримано у варіантах з обробкою насіння мікродобривами Цеовіт Зернові, 1 л/т та Фертігрейн старт, 1 л/т. Найбільшу врожайність у сорту Елегія миронівська (3,55–3,59 т/га) і сорту Сімкода миронівська (3,37–3,44 т/га) порівняно з контролем отримано при сумісній обробці насіння протруйниками і мікродобривами. Також на цих варіантах сформувалася вища маса 1000 насінин. Найкращий результат отримано на варіантах з обробкою насіння протруйником фунгіцидно-інсектицидної дії Селест Топ 312,5 FS, т.к.с., 1,5 л/т сумісно з мікродобривом Фертігрейн старт, 1л/т. Результати експериментальних досліджень щодо ефективності передпосівної обробки насіння протруйниками та мікродобривами підтвердили доцільність проведення таких обробок насіння як для товарних так і особливо для насінницьких посівів. Високоєфективною виявилася передпосівна обробка насіння пшениці ярої протруйником фунгіцидно-інсектицидної дії Селест Топ 312,5 FS, т.к.с., 1,5 л/т в поєднанні з мікродобривом Фертігрейн стар, 1л/т

УДК 631.1:634.1./7

Панасенко Г. В., кандидат економічних наук, вчений секретар
Інститут помології ім. Л. П.Симиренка НААН
E-mail: mliivis@ukr.net

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ САДІВНИЦТВА

В Інституті помології ім. Л. П. Симиренка НААН проводяться дослідження, направлені на розробку заходів з підвищення конкурентоспроможності плодючої продукції. У зв'язку з підписанням Угоди про асоціацію між Україною та Євросоюзом і розширенням можливостей експорту продукції садівництва в європейські країни актуальність таких досліджень зростає.

Конкурентоспроможність продукції садівництва є головною умовою конкурентоспроможності садівницьких підприємств на ринку і основою прибутковості їх діяльності. У 2014 році сільськогосподарськими підприємствами України одержано 1123,4 млн. грн. прибутку від реалізації плодів і 12,0 млн. грн. – від реалізації ягід. Рівень рентабельності виробництва плодів і ягід у сільськогосподарських підприємствах становив 65,8 %. Ці показники досягнуті при середній урожайності насаджень 53,7 ц/га. Дослідження показують, що при дотриманні необхідних технологічних прийомів догляду за насадженнями можна забезпечити у кілька разів

вищу урожайність, зокрема яблуні – 300–400, сливи – 180–220, смородини – 140–160 ц/га. Очевидно, що основним напрямом підвищення конкурентоспроможності продукції садівництва є використання сучасних технологій вирощування, які забезпечують зростання продуктивності насаджень.

Підвищення конкурентоспроможності садівництва можна забезпечити також широким використанням у виробництві нових сортів плодових і ягідних культур. Селекція нових сортів направлена не лише на підвищення врожайності, а також на одержання плодів і ягід вищої якості: з кращим смаком, більш привабливим зовнішнім виглядом, більш тривалою лежкістю і кращою транспортабельністю. Висока якість садівницької продукції забезпечує більш високу ціну її реалізації та прибутковість виробництва.

Для забезпечення конкурентоспроможності продукції садівництва необхідно вивчати і враховувати конкретні вимоги покупців. Так останнім часом зріс попит на яблука зеленого кольору, тому зростає виробництво славнозвісного сорту 'Ренет Симиренка'. Зріс попит також на ягоди смородини, як високовітамінний продукт, в результаті чого зросли ціни їх реалізації на ринку.

Треба враховувати можливість зменшення витрат на виробництво продукції, що забезпечує зростання прибутковості, а значить і конкурентоспроможності. Так використання у виробництві сортів, стійких до парші, дозволяє скоротити кількість обробок фунгіцидами, що зменшує витрати на виробництво.

Таким чином, підвищення конкурентоспроможності продукції садівництва можна забезпечити широким використанням у виробництві інновацій – нових сортів плодових і ягідних культур і вдосконаленням технологій їх вирощування.

УДК 633.11:581.5(477)

Парфенюк С. М., аспірант

Дубовий В. І., доктор сільськогосподарських наук, професор
Житомирський національний агроєкологічний університет

МОРОЗОСТІЙКІСТЬ ОЗИМИХ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР ЗА РІЗНИХ СПОСОБІВ ОЦІНКИ В ПРИРОДНИХ ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ

В окремі роки пошкодження посівів набуває катастрофічного характеру. Така ситуація вимагає пошуку нових або удосконалення існуючих способів оцінки морозо-, зимостійкості озимих зернових культур.

Проморожування рослин озимих зернових культур в камерах штучного клімату є енергозатратним і об'єм оцінки селекційного матеріалу обмеженим, в зв'язку із чим нами було поставлено за